

34572

22.297

О. ДР. Г. КОСТЕЛЬНИК

МІСТИЧНІ ОБРАЗИ НАСТІ ВОЛОШИН

ПО ЦІЛОМУ
ЛЬВОВІ ПЕРЕМИШЛІ СТАНИСЛАВОВІ

ЛЬВІВ

1 9 3 7

Н А К Л А Д О М А В Т О Р А

ЛННБ України ім.В.Стефаника

00555219 (R)

Ур

06
10

34572

О. ДР. Г. КОСТЕЛЬНИК

МІСТИЧНІ ОБРАЗИ НАСТІ ВОЛОШИН

ПО ЦІЛОМУ
ЛЬВОВІ ПЕРЕМИШЛІ СТАНИСЛАВОВІ

Работ.

22. 297
Львів. Бібліотека
АН. УРСР

Л Ь В І В

1 9 3 7

Н А К Л А Д О М А В Т О Р А

2910.24
Ч. 4.313/К.

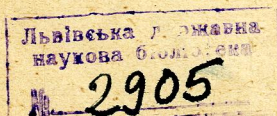
Книжка не містить нічого, що противилося би науці віри і моралі, тому дозволюється печатати.

У Львові дня 22 квітня 1937.

Від греко-кат. Митрополичого Ординаріяту

† АНДРЕЙ
Митрополит.

Друкарня „Бібльос“, — Львів, вул. Японська ч. 7. — Тел. 214-78.

НАЗНАЧЕНИЙ ЛЬВІВ

Від пів року студіюю містичні образи нашої стигматички Насті Волошин. Усі ці образи на склі. Вперше вони появились в свято Чесного Хреста 1935 р. на вікнах тої світлиці в хаті господаря Стефана Вачка в Млинах, де Настя того дня лежала в екстазі впродовж 9 годин без перерви.

Дня 24 квітня 1936, коли Настя була у Млинах, появились такі образи на вікнах млинівської церкви. А 4 травня 1936, коли Настя була в Радимні, появились такі образи на радимнянській церкві. Потім стали являтися того роду образи на ріжних церквах і навіть на вікнах по приватних хатах, особливо в Чесанівщині та Добромильщині, відки нарід приходив до Насті, коли вона була в Млинах.

Маю абсолютно певні докази, що це дійсно Настині містичні образи, та тут не можу всіх тих доказів розвивати. Вповні розвину їх у III книжці про Настю.

В Підлютому на монастирській церкві появились такі три образи 30 липня 1936 р. (Настя тоді ще була у Львові).

Я бачив Настині містичні образи у Млинах, в Радимні і в Підлютім.

Митрополит забрав до Львова ті шиби з Підлютого, на котрих виступили образи. Пізніше я дістав ще шість таких шиб від одного священика із Чесанівщини. І над тими шибамі я, при помочі фотографа п. Мих. Шалабавки, переводив студії. Я по-

силав п. М. Шалабавку до Млинів та до Радимна, щоб сфотографував найвиразніші з тих дивних образів.

Це для тих образів характеристичне, що тільки деякі з них представляють якусь виразнішу фігуру (особу, голуба, хрест і т. ін.), а інші шиби тільки опалізують. І помітне, що процентово тим більше опалізуючих шиб, чим у більшому числі такі образи деь з'явилися. В господаря Вачка у Млинах на одній шибі жіноча постать, на другій хрест з лискавок, а шиби на інших вікнах тільки легко зопалізовані. На шибях з Підлютого на одній виразне лице терплячого Христа (з раною на лиці та чолі); на другій гірський краєвид; а третя тільки сильно опалізує і має в куті на долині велику, яснофіолетну букву М.

М. Шалабавка спершу фотографував ті Настині образи на „автохроми“ (кліші, що в кольорах схоплюють предмет). Потім навчився їй звичайно фотографувати їх. Якеж було наше здивування, коли звичайна фотографія виказала, що терплячий Христос на підлютянській шибі це вірний образ нашого Митрополита Андрея, тільки перестилізований (головно завдяки кольорам). Взагалі цюйно фотографія виказує субтельніші подробиці в містичних Настиних образах.

Ось головні характеристики техніки тих образів:

1) Ці шиби не мають у собі ніякої краски. Вони прозорі, як звичайне скло. Опалізація (образ) повстає на них тільки завдяки рефлексові світла. З того ясно, чому всі Настині містичні образи утворені з райдужних кольорів.

2) Образ видно на такій шибі тільки тоді, коли за шибою є „глибока темрява“ (а не нпр. чорний папір підложений), а перед шибою має бути світло, але щоб сонце (чи лампа) не відбивалося в шибі.

На вікнах найкраще виступають такі образи в хмарний день. Взагалі освітлення має бути таке, щоб шиба віддавала свій власний рефлекс, а не щоб у ній відбивався окружаючий світ.

3) Зблизька видно тільки різно опалізуючі плями, що зливаються в образ щойно тоді, коли на шибу глядимо з відповідної віддалі й перспективи.

4) Опалізація Настинних містичних образів дуже різниться від звичайної (природної) опалізації скла. Природна опалізація „мягка“, „рідка“, „плитка“, і не має гострих границь між переходами одної краски в другу; а опалізація Настинних образів „тверда“, „густа“, „глибока“, з дуже гострими границями, і виступає в таких плямах, в яких природна опалізація ніколи не виступає.

5) Деякі Настинні містичні образи тривали тільки декілька годин, інші впродовж двох місяців (на церкві в Олещицях), а потім зникли; інші тривкі, бо опалізація переходить скло наскрізь: такі шиби можна мити чимнебудь, а опалізація не зникне. Все-таки опалізація на кожній шибі сильніша з одного боку — а саме з того, що був звернений на двір (при первісному уміщенні шиби). Це має дуже критичне значіння для розпізнання походження тої дивної опалізації.

6) Кожна, щойно обмита, шиба буде хвилево опалізувати — доки висихає на ній поволока води чи іншої прозорої течі. Коли ця поволока мастиста, то шиба буде довше опалізувати. На церковних шибках (їх ніколи не миють) з часом витворюється мастиста поволока (з диму кадила і ін.). Ті Настинні містичні образи на деяких церквах, що тривали тільки якийсь час, певне основувалися тільки на опалізації тої мастистої поволоки. Ми з п. Шалабавкою

змили „сидолем“ Настині образи на двох таких шибах. Але зовсім щось інше тривка опалізація!

Щоб шиба, яка не опалізує, стала постійно опалізувати, її частинці мусять розсунути ся, змінити своє первісне положення супроти себе. Тільки тим способом одна група частиць буде інакше заломлювати світло, ніж друга — а саме з того виходить опалізація. (При хвилевій опалізації щойно обритої шиби розсуваються частинці тільки вогкої поволоки на склі завдяки нерівномірному висиханню.)

Розсунення частиць у шибі природно можна спричинити або ударенням („зірка“ на леді, коли сильно вдаримо), або розігріттям. Настині опалізуючі шиби не є крижкі, їх частинці в середині не є покрушені (це я випробував на збитих таких шибах). Отже їх опалізація могла повстати тільки завдяки сильному розігріттю скла. Я питав професорів фізики, якого тепла треба, щоб у склі частинці змінили своє положення? Мені відповіли, що це стан, який попереджає топлення, а що скло топиться коло 500 ступнів тепла, то треба щонайменше 200 ступнів і вище.

Того дня, коли Настя вернула з Радимна, я помітив на ній, що вона начеб скостеніла з зимна, ані слів не могла докінчувати. Я тоді ще не знав про радимнянські образи і не вязав цього явища на Насті з її містичними образами. Але опісля Настя, випитувана мною, призналася, що по витворенні образів вона завсіди така зимна, як лід.

Значить, для витворення містичного свого образу на склі Настя мусить видати зі себе понад 200 ступнів тепла — і ще накинути образ шибі, себто розмістити частинці в шибі саме так, щоб рефлекс світла творив згори означений образ. Модерна техніка виробляє різно опалізуючі скла, домішуючи

до скла відповідні субстанції. Таким способом техніка може зуміла би й імітувати Настині містичні образи. Та це вважаю за виключене, щоб техніка змогла імітувати Настині образи на вже готових шибях, без усяких хемікалій. Зрештою нехай фахівці скажуть про це своє слово.

Нерукотворені образи на шибях...

Чи це не казка?

Прохаю стерпітися. Читачі самі матимуть змогу переконатися.

* * *

І я і п. Шалабавка мали звичай, ідучи по місті, розглядатися, чи є десь природно опалізуючі шибі. Запромітили ми їх зникаюче мало — лиш декілька (одну таки в самого п. Шалабавки).

В одній з Настиних екстаз у серпні 1936 р. в Підлютому Настин Ангел сказав, що його „душа“ (Настя) хотіла витворити образи в монастирі у Львові та в каплиці Митрополита, але „божа сила“ не дала, а сказала їй витворити образи на монастирській церкві у Підлютім; та це для Митрополита, і він може собі ті образи взяти. Я й сам говорив раз із Настею на цю тему, ще передтим, а Настя мені відповіла, що вона про це вже думала, але святоюрські вікна не надаються, бо вони маленькі й за ними, зі середини церкви, стоять побілені крати (це вона „духом“ оглянула), отже образи не виходили би добре. Тоді я звернув Насті увагу, що образи добре виходили би на вікнах домової каплиці Митрополита. Знаючи, що витворення містичних образів коштує Настю багато сил, я їй висловив бажання, щоб вона витворила тільки хрест, а під ним якийсь короткий святий напис. Настя відповіла: „Побачу, що Бог дасть“.

М. Шабавка не міг з тим погодитися, щоб Настині містичні образи не появилися в св. Юрія у Львові. Кілька разів він мені говорив: „Коли такі образи появилися у Млинах і в Радимні, то вони колись мусять появилися і в св. Юрія — хібаж св. Юрій не важніший, ніж нпр. церква в Радимні?“ І від часу до часу оглядав вікна в забудуваннях св. Юрія, чи не побачить образів.

У четвер 11 березня ц. р. під вечір п. Шалабавка стрінув мене перед палатою Митрополита і розрадований сказав мені, що є образи на дзвіниці від подвіря, де я мешкаю. Я побіг скоріше і відразу помітив чотири опалізуючі шибі — на двох виразні образи, типові Настині. Це на першому поверсі дзвіниці. Крім того ми відкрили ще чотири опалізуючі шибі на партері дзвіниці.

Ми змовилися, щоб нікому про це не говорити, аж я поспитаюся Насті. Шалабавка не мав спокою і наступного дня перед полуднем оглянув вікна довкола першого подвіря в забудуваннях св. Юрія. Прибіг до мене та каже, що на вікнах довкола першого подвіря повно образів. Тоді ми разом пішли й оглянули всі забудування. Найшли „цілий ліс“ опалізуючих шиб (опісля я начислив понад 100), на деяких помітні фігури — все той самий стиль, який ми бачили у Млинах та в Радимні, але опалізація у св. Юрія ще сильніша, а образи більші, бо більші шибі.

На церкві св. Юрія тільки п'ять зопалізованих шиб і то лиш „якнебудь“ (без усякого артизму), бо опалізація дійсно зле виходить задля побілених крат. А на палаті Митрополита тільки одна зопалізована шиб і то на почекальні від святоюрського подвіря. Думаю собі: якесь дивне „вилучення“. Та не спішуся формувати собі остаточного осуду, бо

з досвіду знаю, що в Настиних явищах глибока льогіка.

В суботу 13 березня я бачився з Настею, а вона нічого не знає про образи у св. Юрія! Не має свідомости, що вона витворила ті образи. Про млинівські, радимнянські, підлютянські і ін. образи Настя вже зразу мала свідомість, що вона їх витворила; одначе вона не знає, як вона витворює такі образи. Питаю її, чи в тих днях не відчувала сильного зимна? Відповідає, що в ночі зі середи на четвер (10—11 III) і з четверга на п'ятницю (11—12 III) була дуже зимна та пробудилася дуже вичерпана. По тому знанні справи святоюрські нерукотворені образи мусіли повстати саме в тих двох днях.

В п'ятницю 12 березня ц. р. Настя мала екстазу, в якій Ангел сказав: „Душа думала, коли зроблю ту радість — і Бог вислухав бажання“. Черниці, присутні при екстазі, не зрозуміли, до чого це відноситься. Аж коли від мене довідалися про образи, зараз попали на думку, що ці слова Ангела мусіли відноситися до Настиних містичних образів у Львові. Отже в п'ятницю 12 березня образи вже мусіли бути готові. Це була одинока екстаза дотепер у великому пості.

Для непоінформованого завважу, що це був перший тиждень великого посту для Насті (сирний тиждень), а перед її вступленням до монастиря Ангел сказав про неї, як черницю: „Ще багато буде явищ, що й вона не буде знати, бо забуде, бо замкне їй уста“ (це випечатано в моїй II книжці про Настю на 79 стор.).

* * *

В середу 17 березня ввечір п. Шалабавка повідомив мене, що в духовній семінарії при вул. Копрника 36 також завважив зопалізовані вікна і то

дуже сильно. Наступного дня я пішов оглянути духовну семінарію. Також тут я найшов „цілий ліс“ опалізуючих шиб і від вулиці і від подвіря, на семінарському будинку і на церкві.

Думаю собі: коли так, то і в малій семінарії (при вул. Сикстуській) повинні бути образи. Переходжу з поспіхом до малої семінарії, і дійсно нахожжу те саме: багато опалізуючих шиб від вулиці і від подвіря.

Вертаючи до св. Юрія Сикстуською вулицею, за примічую опалізуючі шибби також на деяких кам'яницях. Це мене прибило й збило з пантелику. Думаю собі: як же тут льогіка в розміщенні образів? Чи може крізь Львів перейшло якесь космічне проміння, що так зопалізувало шибби? Або може я перед тим зле придивлявся вікнам, що нічого такого не бачив?

Передумую цілий час. Алеж на деяких шиббах помітні фігури, доцільно уложені, а механічні причини так не діють! І стиль тих образів рішуче той самий, що його мають млинівські, радимнянські та підлютянські образи. Думаю собі: якщо в монастирі при вул. Потоцького, де Настя проживає, також появилися образи, то це таки мусить бути від Насті.

В п'ятницю рано 19 березня іду до того монастиря. Вже здалека виджу, що деякі шибби опалізують. Нікому нічого не кажу, обходжу цілий монастир. Нахожжу повно опалізуючих шиб; на деяких виразні й дуже гарні фігури. Тоді беру зі собою три монахині, показав їм дві опалізуючі шибби, решту вже вони самі відшуковують — так само все бачуть, як я. Порівнюю в душі монастир зі св. Юрієм та з духовною семінарією, і стає мені ясно, що саме монастир осередок тої дивної опалізації, бо в ньому зі всіх боків мабуть більше зопалізованих шиб, ніж незопалізованих.

Читачі зрозуміють, що тут уже напала на мене психічна „гарячка“: я вже був певний, що це Настині містичні образи, але страшенно інтригувало мене їх розміщення по Львові та їх велика кількість. Я хотів вмиг розглянутися по цілому Львові, а тут у п'ятницю маю ціле пополудне зайняття в школі.

По дорозі з монастиря відкриваю сильно й характеристично опалізуючі шиби на вулиці Потоцького по обох боках.

Ідучи пополудні до гімназії при вул. Шимоновичів (XI гімназія), так само по всіх вулицях нахожжу характеристично опалізуючі шиби. М. Шалабавка супроводить мене аж до гімназії, він усе бачить так само, як я. Але хвилинами мені всі ті образи на вікнах здаються наче казкою чи сном, дістаю неначе заворот голови. Деж хтось чував про таке множество нерукотворених образів? „Реальний“ змісл життя бореться саме проти того множества. Якщоб їх було менше, то я розумом лекше „стравив“ би їх...

Але добачую льогіку в розміщенні тих образів: українські будинки аж „обліплені“ ними, польські монастирі та школи також виріжнені, мають по кілька таких образів, а на приватних кам'яницях лиш один образ або кілька — і то завсіди на дібраному місці, щоб їх було видно, найчастіше на першому й другому поверсі, рідше на партері та на третьому поверсі. В XI гімназії найсильніші образи саме на вікнах тої салі, де я вчу. Все вказує, що це Настине діло.

В суботу 20 березня йду до „Бібльосу“ (архієпархіяльна фабрика паперових виробів), по дорозі зазримічую образи на монастирі Сакракерок, на політехніці, на головній українській гімназії. Думаю собі: коли це Настине діло, то „Бібльос“ повинен бути виріжнений. Приходжу — „Бібльос“ аж „горить“

від опалізації шиб. І знову дрожу. Сідаю на трамвай, їду на ринок. По дорозі з трамваєм бачу образи на „Народній Гостинниці“ і на інших кам'яницях. Образи на домі „Просвіти“, на магістраті, на „Ризниці“ (внутрішні шиб), на „Доставі“, на „Ставропігії“, на „Дністрі“, на кам'яниці Наукового Т-ва ім. Шевченка... Знову мішається мені в голові.

Їду, щоб поглянути на монастир ОО. Василян на Жовківській вулиці. Спінуся і тремчу, як тремтіли Петро та Йоан, коли бігли до Христового гробу, довідавшись, що Христос воскрес. Навіть на Жовківській вулиці образи — а монастир ОО. Василян „обліплений“ образами!

Думаю собі: на кінці Личакова, при Крупярській вулиці школа кор. Данила, до котрої ходить малий Вачко з Млинів, що його Настя стягнула до Львова. Коли ці образи Настине діло, то на тій школі мусять бути образи. Підходжу — на всіх трьох шибках від вулиці характеристична Настина опалізація!

Вертаючи, начислив я з трамваєм від церкви Петра і Павла до політехніки понад 80 опалізуючих шиб, глядачі тільки на один бік вулиць і тільки на І поверх та на партер.

У наступних днях я їздив трамваями і ходив по цілому Львові. Образи по всіх вулицях на вікнах, звичайно на зовнішніх шибках, та є і на внутрішніх. Уже я їх не числив, бо хто зчислив би їх? І знову пригнічує мене грандіозність цього явища. Набрив я певности, що тих образів є тисячі й тисячі у Львові — думаю, що не дуже помилюся, коли скажу, що їх є грубо понад 10.000. Цілий Львів назначений! Назначений Настею Волошин.

Саме „Настина нитка“, себто знання Настиної душі (її ідеалів і почувань), уможливили мені ввійти у внутрішню льогіку розміщення тих образів. На-

перед собі думаю: там і там повинні бути образи і то в більшому числі, бо ті місця (камяниці) Настю обходять. Приходжу — дійсно так є! Як приклади наведу: дім Студитів, український шпиталь при вул. Петра Скарги, хлопча школа ім. Шевченка, Академічний Дім, де тепер мешкають питомці духовної семінарії, при вул. Супінського. Хоч згаданий шпиталь ще не викінчений, його вікна ще замазані, все-таки деякі шиби сильно зопалізовані. А найновіші камяниці ця дивна опалізація „тактично“ о м и н у л а (є лиш дуже рідкі виїмки), щоб занадто не впадала в очі. Природні зопалізовані шиби вважаються за зіпсовані, „Ausschussware“, отже зопалізовані шиби на найновіших камяницях дуже звертали би на себе увагу.

Це питома Настиним містичним образам, що вони доцільно ставлять себе на показ і одночасно укривають себе, щоб не переступати міри таємности. Лице Христа в Підлютому відбилося саме на поздовжно надштукованій шибі — на більшій складовій частині, а сусідна частина зовсім чиста. Також у Львові я помітив, що та дивна опалізація „залюбки“ буває на надштукованих шибках; вона раз переходить на обі частини, другий раз одну частину залишає чистою, а коли шибка складається з трьох частин, то буває тільки на одній з них. Яка механічна причина могла би так розміщувати опалізацію?

* * *

Найбільше таких шиб, що лише опалізують, без якихнебудь фігур (чому це так, опісля поясню). Зразки опалізації найрізномірніші. Буває й така опалізація, що подібна до природної: ціла шибка міниться райдужними кольорами. Але більше таких шиб, що мають на собі опалізуючі плями.

Деколи на шибі тільки одна темнофіолетна пляма, деколи ціла шибка наче закрашена яснофіолетним або темнофіолетним кольором. Та найчастіше на шибках бувають великі опалізуючі плями — фіолетні, ржаві, золотаві, зеленаві, білі. На деяких кватирках з одного кута вибухає сильна золотава або різнокольорова опалізація. На інших пестро опалізуючі плями уложені наче крила метелика. Багато таких шиб, на котрих опалізація творить наче хмари, вогні, соняшні проміння. А бувають і такі шибки, що виглядають начеб тапетовані або вітражі.

Дальше йдуть усякі символічні образи, що подекуди наближуються до артистичних форм. На багатьох образах Богородиця з Дитиною на руках, але щораз в іншій стилізації і в інших кольорах. Дуже часто буває Христове розп'яття, в різних позиціях та розмірах, Ангел або Ангели, подекуди є хрещення Ісуса Христа і інші біблійні образи. Всі образи оригінальні, не наслідують ніяких, відомих мені, образів.

Не всі образи релігійні. Чимало є краєвидів, різних образів з життя та з історії нашого народу, бувають також оригінальні композиції в класичному стилі. Оскільки я помітив, ці образи завжди служать як символи якоїсь ідеї.

Образи зі світським характером, особливо краєвиди, бувають такі викінчені, що можна їх живцем копіювати. А релігійні, хоч як сильно кольоровані, ніколи не доходять до такої повної виразності, але завжди — більше, або менше — зберігають міру релігійної таємності. Всетаки, коли образ виразніший, можна зовсім певно означити, що він виражає. А коли це вже раз знаємо, то і подробиці віднаходимо на образі.

Всі Настинні містичні образи однозначні. На шибі з природною опалізацією можна добачувати

якісь невикінчені, здогадливі образи (як у хмарах), хоч на котрий бік її обернемо. Та не так на Настиних образах! Вони представляють образ тільки в одній своїй позиції — саме в тій, як були уміщені в вікні. Коли їх обернемо на інший бік, то вже ніщо путнього не будуть представляти — як і образи намальовані артистом.

Найбільше критичне значіння для львівських образів має те, що їх символіка стосується до місця, щоб його схарактеризувати. Коли я про це переконався на десятках випадків, тоді я вже позбувся всякого, і найменшого, сумніву щодо походження дивної опалізації у Львові.

Перший містичний образ, який я, задля його виразности, помітив на святоюрській дзвіниці, це біблійний хмарний стовп, ясний і темний, що вів ізраїльтян по пустині. Образ виконаний краще й мудріше, ніж якийнебудь інший, що їх я бачив. Зараз я собі подумав: алеж Настя невно не має поняття про той біблійний стовп (пізніше я про це з Настеєю говорив, і дійсно так було). Над тим образом силуетка галицької церковці в зимі, коли сніг (і це має своє символічне значіння). Виходило мені, що шибя з біблійним стовпом це символ провідного становища катедри св. Юрія. Але я ще далеко не був певний того — аж відкрив „льокальну символіку“ інших Настиних образів.

На святоюрському архіві, де зберігаються метрики, зовсім виразний образ: св. Йосиф над колискою з дитиною Ісусом. На реєстратурі, де зберігаються акти консисторської канцелярії, образ: Давид убиває Голята.

Найбільше складний „льокальний символічний“ образ на малій семинарії від вулиці. В двох pokojах о. ректора, де 10 XI 1935 р. рішалася доля

Насті (я від о. ректора, М. Хавлюка, довідався, що Настя в шпиталі, і там я рішився, що конче треба нею заопікуватися), всі долішні шибби зопалізовані — і зовнішні і внутрішні (ніде більше я того не найшов), тільки одна шибба лишилася чиста — та, що була збита. На всіх тих шиббах увіковічена тодішня ситуація Насті, що сиділа в шпиталі, окружена всякими калюмніями. Чотири шибби від вулиці складаються на один образ. На одному вікні високо в куті Христове розпяття у світлі, те світло могутніми проміннями паде на землю аж на другій шибі і тут творить вогонь, що здіймається догори. На сусідньому вікні високий мур з одним вікном десь на I поверсі (Настя в шпиталі була уміщена на I поверсі), з того вікна вибухають сильні, грубі фіолетні проміння, а дві мужеські особи в довгих одежах, піднесені двома стовпами фіолетного вогню на висоту I поверху, приглядаються тому вікну, що з нього проміння вибухають. Одна з тих осіб тільки наче з тіни, друга переважно з фіолетного вогню.

На одній кватирці в малій дух. семінарії чудово виконана молода яблунева галузка з чотирьох жовтими яблуками. На іншій, від подвіря, мала дитина Ісус на пеленках, довкруги ясне світло. Які це вимовні символи для студіюючої молоді!

І так усюди символи Настиних образів характеризують місце.

* * *

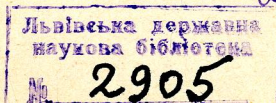
Я мав дивне вражіння, коли розглядав назначений Львів, а люди йдуть собі за своїми інтересами, і нічого не бачуть — ані на думку їм не приходить, яке чудо над чудами довкруги них. Але Настині містичні образи мають такий стиль, що їх треба шукати, щоб їх відкрити. Фіранки, подвійні вікна, від-

відбите небо в шибах зле ділають на ті образи. Я вже на вступі сказав, що за таким образом має бути „глибока темрява“, а перед ним матове світло, щоб шиба віддавала свій власний рефлекс. Отже, щоб образ ясно виступив, треба відсунути фіранки і відчинити другі вікна. А найкраще зняти вікно з образом, установити його на вході нпр. до якогось темного коридора, верх дещо нахилити в глиб коридора, нехай на шибу паде матове світло (вхмарний день, або коли сонце по противному боці) — а тоді образ виступить з такою силою, що шиба виглядатиме наче вітраж. Ніякі вітражі не такі гарні, як краці з Настиних містичних образів (їх кольоризація незрівняна).

Хоч усі Настині образи, як сказано, творяться з райдужних красок, всетаки є між ними й такі, що утворені з білої, темної, матово-зеленої і навіть водної краски. Природна опалізація цього ніколи не „втjala би“.

* * *

Я обов'язаний вказати читачам деякі, лекше помітні, Настині образи, щоб читачі самі могли дальше відкривати їх по Львові. Найзамітніше зопалізована велика шиба знаходиться саме в середині Львова, куди найбільше людей переходить: на Галицькій площі ч. 7 на I поверсі, на прирощному вікні ліва шиба (зі становища кам'яниці); також дуже помітна велика шиба при вул. Захарясевича ч. 5 на II поверсі, остання шиба по правому боці кам'яниці. Вкажу ще й деякі середньо-замітні шиби: на головному дворці на правому вікні біля входової брами горішня середуца кватирка (Ангели); при вул. Тереси ч. 10 на I поверсі кватирка по середині кам'яниці; на пл. Більчевського ч. 3 шиби на II і I поверсі; при вул. Глибокій ч. 14 шиби на партері; при вул. Снядецьких ч. 11 шиби

на I поверсі; при вул. Мицкевича ч. 10 шиби на партері; на великому театрі ззаду шиби на партері. (на театрі є півводні образи на найбільших шибках по обох боках); при вул. Пілсудського ч. 25 на II поверсі 3 шиба з правого і 6 з лівого боку; при вул. Дверницького ч. 14 і 16 кватирки на партері, ч. 8 кватирка на I поверсі. Такого по Львові повно.

Водні Настинні образи виглядають так, як водні фігури на банкнотах. Тому що вони скриті своєю кольоризацією, бувають дуже гарно викінчені. Я навчився відрізняти їх щойно по місяцеві. Подаю їх зразок: на великій кам'яниці при вул. Глибокій ч. 14, на її крилі від вул. Новий світ, на першій прирощеній шибі на II поверсі (чудово викінченій образ пані, зверненої задом до вулиці; вона вдивляється в нап'ямі погруддя монахині, що знаходиться на сусідній шибі вгорі).

Бувають також півводні образи, де водні контури доповнені темнофіолетними або синіми.

* * *

В духовній семінарії на коридорі від подвіря почти є кільканадцять матових шиб на II поверсі, що місцями пестро зопалізовані. Один бік тих шиб пофалдований, а другий гладкий. Опалізація виступає тільки на гладкому боці і наглядно стверджує те, до чого ми з п. Шалабавкою дійшли вже на підлютянських шибках — себто, що опалізація Настинних образів завсіди сильніша по одному боці шиби.

Найшов я Настину опалізацію також на грубих виставових шибках; як зразок подаю виставову шибку на аптиці при вул. Словацького ч. 12.

Церковне вікно, на котрому в Підлнотім виступили Настинні образи, мало чотири однакові кватирки — четверта з них без усякої опалізації. Але по ній ідуть

загадочні, паралельні, густі, тонесенькі риси, що переходять також на її надштуковану частину. Я вже зразу думав собі, що ті риси могли би бути в якомусь звязку з опалізацією. Львівські шиби це вповні потвердили. На кожній сильно зопалізованій шибі наводяться такі самі риси, але тільки на деяких шибках вони паралельні, а частіше укладаються в групи з різними напрямками. В деяких випадках порисована протилежна чиста шибка, а зопалізована не порисована. Уявляю собі, що ті риси це сліди „бомбардування“ воздушних частиць, що також мусять бути розігріті містичним вогнем Настиної душі, коли вона переводить опалізацію. Також це додаткове явище промовляє проти можливости природної опалізації.

В малій семінарії на шибках у ректораті нема зовнішніх рисів, але замість них є якісь дивні внутрішні густі лінії, що йдуть паралельно згори вділ так, що шибка зблизька виглядає наче найсубтельніше полотно.

Певне, що Настя не витворює кожного образу зокрема, але багато образів нараз. Про повстання образів на вікнах млинівської церкви вона сказала мені: „Зараз по св. Причасті сильно „теліпнуло,, мною і відбилися образи“.

* * *

Перепалити своєю душею тисячі й тисячі шиб, вирізнити, перепізнати кожне місце та придумати відповідні символічні образи, виконати це все в двох ночах — це щось надлюдське.

Це широко розгалужене, тривке, явне, для всіх доступне чудо, яке можна порівняти хіба тільки до переходу Ангела крізь Єгипет тої ночі, коли ізраїльтяни виходили з Єгипту (Ангел повбивав усіх первородних з єгиптян). Думаю, що для деяких це моє слово буде засильне, але тільки тому,

що вони ще не мають належного „вгляду“ в те грандіозне Настине діло. А я вповні свідомий ваги цього мого слова і беру за нього повну відповідальність.

В червні минулого року я жалувався перед Настею, що я вдавався до трьох наших часописів у Львові, щоб видрукували мою статтю про її містичні образи в Млинах та в Радимні і про її світла над Яворовом та в околиці Станиславова (про ці незвичайні явища зараз потім писали „Український Бескид“ і „Нова Зоря“), але ніяка редакція не хотіла видрукувати цієї моєї статті, хоч вона була з повним моїм підписом, бо боялися блямажі. Настя дуже добре пам'ятала, що це вона спричинила ті світла, і мав я запевнення від її Ангела в екстазі, що сказав до мене: „Не бійся, це були світла моєї душі (Насті), можеш про це сміло писати“.

У відповідь на моє нарікання Настя попала в патос, наче в хвиливе захоплення, і сказала: „Прошу отця, я колись щось страшне зроблю“. З розмови виходило, що це „страшне“ буде для переконання людей. Я Насті тоді піддавав, щоб вона впродовж трьох ночей з черги кидала світло над Львовом, а вона нічого не відповіла. Тепер бачу, що ті безчисленні її образи у Львові це те „страшне“ — дійсно страшне.

Але аж тепер розумію, чому Настя не світила над Львовом, чому на митрополичій каплиці нема ні одного її образу і чому Настя не має свідомости, що це вона витворила львівські нерукотворені образи. Ми радилися з Настею „так і так“, а її Ангел так повів діло, щоб з нього було видно, що це не Настя, але він зробив його по своєму пляні, а не по її. На митрополичій каплиці, де Настя перш за все хотіла мати образи, там нема ні одної опалюючої шиби!

Перехід Настиного Ангела крізь Львів! Ось це гідне слово того грандіозного львівського чуда, що сталося. А Настя дала тільки сили своїй душі — вона була наче тим східним вітром, що цілу ніч дув над Червоним морем і роздув воду, щоб ізраїль міг перейти крізь море ногою.

В моїй II книжці про Настю на 40 стор. написано: „В вівторок 10 III 1936 р. Настя (в екстазі) сказала: „Цей день буде довгий час прославляти український нарід“. А львівські образи повстали рівно в рік пізніше. Яке явне справдження такого відважного пророцтва! Де, в якому новочасному народі ще щось таке сталося?

*
*
*

Та чи це дійсно Настині містичні образи?

Буду вдячний кожному, хто зміг би мені пояснити те дивне, грандіозне явище природно, механічною причиною. Але заздалегідь скажу, що той тільки осмішив би себе, хто оглянув би дві-три такі опалізуючі шиби, без виразних фігур, і вже хотів би подавати якусь механічну причину. Треба брати під увагу найвиразніші з тих дивних образів і треба їх переглянути якнайбільше. Львівські дивно опалізуючі шиби конче треба порівняти з млинівськими, радимнянськими і ін. Хто хоче пояснити якийсь явище, мусить мати перед очима його цілість.

1) Зверніть увагу на те, що ті образи на вікнах появилися в Галичині, відколи Настя Волошин стала стигматичкою, і йдуть слідом за нею.

2) По селах такі образи появилися переважно по церквах, тільки подекуди по приватних хатах. У Львові українські інституції виріжнені множеством таких опалізуючих шиб, а відповідні місця виріжнені символікою. Яка механічна причина могла би так розміщувати ті образи?

3) Я згадав, що на одній опалізуючій шибі з Підлютого є буква М — а це початкова буква чернечого імени Насті (Маріям).

На львівських зопалізованих шибках я досі відкрив шість М такого самого почерку. Це не якісь привиди, але виразні букви, зазначені окремою опалізацією. Одно таке М є в монастирі при вул. Потоцького; друге велике на одній кам'яниці при вул. Жовківській (біле, наче вишиване, а переходить з одної частини штукованої шибки на другу частину); третє в ректораті малої семінарії (водною опалізацією); четверте в мешканні о. крил. Томовича у св. Юрія, п'яте на сліпому вікні у св. Юрія на партері від городу (синє), шесте також на сліпому вікні у св. Юрія на партері від подвіря напроти митрополитої палати (цю шибку я вже вийняв, щоб її сфотографувати).

Це останнє найважливіше. Це ідеальний, який тільки може бути, ребусовий підпис Насті. Тут є дві букви: перша буква з лівого боку шибки А, уповні викінчена, але права її лінія продовжена вгору і робить замкнену еліпсу з промірами 8·5 см + 2·5 см; в тій еліпсі таке виразне лице нашого Митрополита, начеб це була фотографія, а над тім лицем мале лице черниці; потім слідує буква М, якої остання лінія тільки зачата, але не дотягнена до кінця: Ще до всього букви виконані в українських національних кольорах: їх середина жовта, а оба краї сині. Розв'язка цього ребуса сама собою насувається: Анастасія через Андрея — Маріям. На партері від городу в св. Юрія також дві букви: на першому сліпому вікні є А (жовте), а на другому М, яке я вже згадав.

Коли Настя на своїх містичних образах підписується двома буквами, то одна буква — для збереження

тайни — завжди недокінчена. В ректораті малої семінарії також дві букви В М (Волошин Марія), але перша лінія в В недотягнена. Пригадую, що, коли Настя в екстазі називає якусь місцевість, то скаже тільки дві-три букви.

4) Також відкриття тих образів в'яється з Настею Волошин. На Чесного Хреста 1935 р. люди бачили наче живі образи на вікнах тої кімнати, де Настя лежала в екстазі. А на другий день приглядалися шибам, чи щось по тих образах лишилося, і так відкрили перші Настині містичні образи. Під проводом і зразком тих образів відкривано такі образи в інших місцевостях. Так само у Львові відкрив М. Шалабавка образи на вікнах під тим самим проводом — і то вже того самого дня, коли ті образи появилися (М. Шалабавка твердить, що його щось „ткнуло“, щоб того дня подивився на святоюрську дзвіницю).

В духовній семінарії та в монастирі не помітили тих образів, хоч вони вже від тижня були, аж я показав їх домашнім. Хоч у Львові тих образів цілі хмари, то я певний, що ніхто не відкрив би їх „сам від себе“, бо це не проста справа. Нехай би хтось і кинув оком на таку шибку, навіть з виразнішим образом, то подумає собі, що це якась така шибка, на якій опалізація так дивно виходить, або собі подумає, що такий образ наліплений на тій шибі, але ані на думку йому не прийде, щоб це могла бути саме така система дуже поширеного явища.

5) Вже в Підлютім сказав мені один священик: Якщо всі Настині містичні образи такі невиразні, як у Підлютім, то це ніщо. У Львові сказала мені одна особа: „Коли це має бути чудо, то образи повинні бути такі, щоб їх кожний ясно бачив“.

Люди залюбки хочуть диктувати надприродним

явищам, як вони мають виглядати, а коли так не виглядають, то не признають їх. Але ті явища куди „мудріші“, ніж поверховні людські концепції про них!

Не забуваймо, що Настині образи на вікнах у Млинах на Чесного Хреста 1935 р. виглядали наче цілком живі. Вони лиш коротко тривали, тому й були в згоді з релігійною містичністю, хоч і були цілком виразні. Але уявм собі, що було би, колиб Настині тривкі образи так само виразно виглядали?

В четвер 11 березня ц. р. збудилися львовяни, а тут виразні образи на шибках ген по цілому Львові. Кожний сам вмить помітив би їх — пропала би всяка містичність тих містичних образів і пропала би нитка, що веде від Насті до тих образів. Когож тоді можна би переконати, що це Настині образи? Всі уявляли би собі, що це якийсь Марконі видумав таке, щоб на далеко витворювати образи на шибках. Скоріше повірили би, що це люди з Марса зробили нам такого „збитка“, ніж щоб це зробила Настя Волошин своєю душею.

В такому випадку між Настиними містичними образами й містичними образами інших осіб була би непромостима прірва, бо відомі давніші містичні образи (нпр. стигматички Пальми D'Ogia з XIX в.) це тільки примітивні рисунки хрестів, гостії з промінням, різдвяного деревця і т. ін. (в D'Ogia такі знаки кілька разів випалилися на її сорочці, коли сорочка була на ній). А Настині образи, хоч уповні задержують містичний стиль, своєю скількістю, малярськими концепціями і артизмом у виконанні творять унікат в історії — таке ще не бувало!

Якщоб Настя сама від себе витворювала ті образи, то вона певне витворювала би їх якнайбільше виразними. Що вона могла би витворювати також

уповні виразні образи, на це маємо свідoctво в градації виразности, яка характеризує її образи. Але, видно, „божа сила“, як Настя це називає, не дає їй творити вповні виразних образів.

Бог не тільки обявляється в природі, але одночасно й затирає сліди за собою, щоб з того виходила тайна. Чинники доцільности в природі, що вказують на Бога, повязані й перемішані з механічними чинниками. Подібно й Настині образи не тільки проявляються, але одночасно й затирають сліди за собою; вони звичайно не є вповні виразні (викінчені), а ще до того окружаються шибамми, що тільки опалізують. Тому вони й інтригують видця: Природне це, чи надприродне?

Саме такий інтригуючий стиль мають усі релігійні явища. Якраз ця гармонія Настиних образів зі стилем релігійних явищ свідчить про надприродний чинник у Настиних явищах. Бог нікого насильно не тягне до себе (він дуже шанує свободу, яку нам дав) — його треба шукати, щоб його найти, треба змагатися, студіювати, поборювати сумніви, напружувати інтуїцію. Так само при Настиних образах.

І як є вічна борня між людьми за Бога і проти Бога, так само Настині образи викличуть анальогічну борню — борню, що в ній релігійні чинники киплять і ростуть.

* * *

Певне чиодна людина поставить собі й іншим питання: А нащож ті Настині образи? Яка їх ціль?

Нащо? Щоб ви їх вияснили! Спробуйте!

Доходять до мене відомости, що про Настю деякі говорять (тому що її стигматизація від півроку прибрала скриту форму), що ніби Настя вже все

незвичайне втратила. А хмари її львівських містичних образів можуть кожному ясно посвідчити, як глибоко Настя поступила в містичному житті в монастирі. Я думаю, що її зовнішні явища саме тому прибрали на силі, що дивні явища на ній самій скрилися (рани не відчиняються, а екстази тепер дуже рідкі).

Очевидно, ці містичні Настині образи явно-славно потверджують правдивість усіх Настиних „апортів“ та всього дивного, що з нею й через неї досі сталося.

Настю щораз запрошують сюди й туди, а вона не може їхати; хочуть її бачити, а не мають нагоди; хочуть її досліджувати. Ось мають образи, замість Насті, нехай їх оглядають; нехай ті, що так хотіли досліджувати Настю, тепер покажуть, з яким завзяттям та умінням будуть досліджувати Настині образи — приступні для всіх.

Деякі не можуть зрозуміти, що Настині образи є також по жидівських кам'яницях. Алеж це людям на показ, на переконання людям — для божої пропаганди. Зрештою, колиб та дивна опалізація цілком оминала жидівські кам'яниці, то її надприродне походження занадто впадало би в очі.

Ангел, що перший раз у відомій нам історії людства виступає в Настиних екстазах і промовляє у свому власному імені, що заміняв своє серце з Настиним, що сказав про Настю „постать твоя, але сила моя“ (це все записано в моїй II книжці про Настю), той Ангел прославив себе чудом, гідним Ангела.

Хмари львівських містичних образів це наглядне і для всіх приступне мірило Настині містичної діяльності. Вони є, що так скажу, „узовнішненням“ Настиних внутрішніх переживань, їх еквівалентом. Коли в двох ночах Настина душа змогла витворити

чудо з такими грандіозними розмірами, то скільки добра вона вже зробила своєму народові й поодиноким людям по цілому світі? Навіть найменше зопалізована шиба Настиною душею виявляє нам той містичний, могутній вогонь Настиної душі, котрим вона пробиває чорні хмари нашого безталання й перед Богом скріплює наше життя. Тому кожна шиба, що опалізує завдяки Насті, хоч і не слідно на ній ніякої фігури, є образом Настиної душі і має своє значіння.

Яку силу має людська душа, спомагана божою благодаттю, коли щось таке може творити!

Дня 15 III 1936 р. Ангел сказав про Настю: „Душа іде там, відки на вас велика боротьба іде... ця душа пішла затримати, щоб не прийшов на вас той тяжкий хрест... приходить зі західної сторони — не дай, Боже, щоб на вас прийшов“ (це видруковано в моїй II книжці про Настю на стор. 41—42). Львівські Настині образи мають ту ціль, щоб нам дати доказ правдивости тих великих слів Ангела.

І як я думаю, це незвичайне містичне явище втягає наш нарід у містичну орбіту.

Зрештою, в наших апокаліптичних часах, коли йде жахлива боротьба проти Бога й проти Христа, коли самі слова вже стали немічні, справджується Христове слово через Настині містичні образи, що

„каміння буде кричати“.

II

НАЗНАЧЕНА ГАЛИЧИНА

Велике множество Настиних львівських образів насунуло мені на гадку питання: Чи не появилися Настині образи в Перемишлі та де інде? В середу 24 березня ц. р. я дістав відомість від мого близького товариша, о. Івана Мащака з Баковець, що на вікнах його прилученої церкви в Трибоківцях появилися образи. Зараз наступного дня він привіз мені одну шибу (на ній один трираменний хрест і два звичайні). Опалізаційний образ на тій шибі своїм стилем уповні згідний з Настиними містичними образами.

Ще того самого дня (24 III) я поїхав до Перемишля. Находжу Настині знаки, зопалізовані шиби, вже на двірці, а потім по всіх вулицях. І тут та сама система, що й у Львові: українські інституції „обліплені“ образами (Дівочий Інститут, Міщанська Щадниця, Народний Дім; на єпископській палаті також є, але не дуже сильні). Для орієнтації подаю сильніші образи: Владиче ч. 20 на II поверсі над бальконом; на Засянні на школі Бенедиктинок на I поверсі; на жіночому семінарі на I поверсі; найсильніший образ знаходиться на побережжі Пілсудського ч. 7, перше вікно з правого боку балькону — певне на показ усім, що проходжуються понад Сяном.

Але у Львові навіть процентово далеко більше опалізуючих шиб і є куди кращі зразки.

В четвер 25 березня ц. р. я поїхав до Станиславова. З поїзду помітив зопалізовану шибу на двірці в Галичі. Станиславівський дворець багато

осклений. Вже на пероні я відкрив кілька опалізуючих шиб, а знадвору їх ще більше. На пероні на одній шибі дуже виразне золотаве А, перед ним величезне М, але не всі його лінії виразні. Отже ті самі знаки також у Станиславові!

Я Станиславова не знаю, тому шукав Настиних образів по вулицях, як попало. І тут я находив їх по всіх вулицях, але в значно меншій пропорції, ніж у Перемишлі. На єпископській палаті нема ні одної опалізуючої шиб, не помітив я ані на духовній семінарії. Зате найсильніший образ (із крикливо жовтих та фіолетних красок) находиться на першій кам'яниці за духовною семінарією, при вул. Перацького ч. 11 В на першій поверсі, друге вікно від духовної семінарії. Сильніше зопалізовані шиб я завважив на новій кам'яниці при вул. Грунвальдській ч. 2 — кватирка на партері і на I поверсі на розі.

Отже ціла Галичина назначена Настею Волошин!

Процентова скількість опалізуючих шиб у Львові, Перемишлі та Станиславові вказує, що саме Львів, де Настя проживає, є о с е р е д к о м, відки таємна причина переводила ту опалізацію вікон. Та процентова пропорція, як я вже згадав, має критичне значіння навіть під оглядом розміщення Настиних образів у Львові. Монастир, де Настя, найсильніше зопалізований. Але навіть вулиця Потоцького, що веде до того монастиря, найсильніше зопалізована — особливо кам'яниці поблизу монастиря (нові кам'яниці чч. 65, 67, 69, 75, 102, 104, а кам'яниця ч. 71, тому що має побілені крати, без усякої опалізації).

Очевидно значіння тих дивних образів ще тим більше зростає, що Настею назначена ціла Галичина. Хто колинебудь вчитав у книжках про якесь тривке

чудо з такими грандіозними розмірами? А може й на Україні щось таке появилось?

* * *

Минулого року Настя дуже агітувала за тим, щоб якнайбільше священиків відправило Службу Божу на її інтенцію дня 10 березня (це був тиждень хрестопоклонної неділі). Вона нам це пояснювала, що хоче „штурмувати“ на небо, щоб покращала доля нашого народу. Я собі тоді думав, що Настя сама від себе попала на ту ідею. Але коли ввечір того дня прийшла на це відповідь в екстазі в формі передсказання („цей день буде довгий час просла-

країнський нарід“), я набрав переконання, що Настя мусіла мати таємну директиву від свого Ангела. Того дня відправлено кількасот Служб Божих на Настину інтенцію. Настя запевняла нас, що вона духом обійде всі ті Служби Божі. Коли я дивувався, чи зможе це зробити, вона відповіла самопевно, що так. Її містичні образи, витворені в двох ночах по цілій Галичині, дають наглядний доказ, що Настя тоді правду говорила.

О. Іван Мацак з Баковець також відправив 10 III 1936 Службу Божу на Настину інтенцію. Чи не тому Настя віддячилася йому, витворюючи містичні образи на церкві в його парохії? Якщоб це так було, то Настині образи повинні би явитися також у Югославії, де наші священики відправили 10 III 1936 Службу Божу на інтенцію Насті.

Парохіві Галича, о. Н. Яновичеві, я у Львові показав декілька містичних Настиних образів і сказав йому, що в Галичі також повинні бути Настині образи (цеж давня столиця і митрополія). З Галича він мені доніс, що дійсно в Галичі на церквах і на парохіяльній резиденції є ціла галерія Настиних містичних образів.

В неділю 18 квітня ц. р. я мав відчит про Настю в Ходорові. В Ходорові я також найшов Настині містичні образи. На відчит до Народного Дому я прийшов просто з залізниці, а помітивши по дорозі Настині містичні образи, я на відчиті сказав, що такі образи мусять бути також на нашій парохіяльній резиденції в Ходорові. По відчиті ми дійсно це ствердили.

Коли Настині містичні образи появилися також у Галичі та Ходорові, то з того здогадуюся, що вони мусяли появилися по всіх містах у Галичині.

В неділю 25 квітня ц. р. я був у Сокалі і там також найшов Настині містичні образи. Як звичайно, вони зачинаються вже на двірці, а на резиденції нашого пароха „обовязково“ мусять бути.

* * *

Читачі певне цікаві, як Настя відноситься до львівських і інших нових нерукотворених образів? Досі вона від нас знає тільки те, що образи появилися в св. Юрія, в духовній семінарії та в монастирі, де вона є. Настя зовсім не заперечує, що це її образи, але з покірливости не хоче ані говорити про них, ані оглядати їх.

* * *

Заввага. III частина про Настю Волошин появиться аж десь у вересні ц. р. Мушу вперед докладніше розвідатися, де появилися нові Настині містичні образи. І прохаю всі наші парохіяльні уряди, щоб мене поінформували про це.

357629

0.93к.

РЛ 2905у

22.297

34572

1986

О. ДР. Г. КОСТЕЛЬНИК

МІСТИЧНІ ОБРАЗИ НАСТІ ВОЛОШИН

ПО ЦІЛОМУ
ЛЬВОВІ ПЕРЕМИШЛІ СТАНИСЛАВОВІ

ЛЬВІВ 1937
НАКЛАДОМ АВТОРА